

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Aanvullend onderzoek heikikker & rugstreepdad

Strijkviertelplas te Utrecht
Kabeltracé, oostzijde

Titel Aanvullend onderzoek heikikker & rugstreeppad
Strijkviertelplas te Utrecht

Uitvoering Ruimte voor Advies
Herenweg 3A, 3600 BT Maarssen, 06 5161 7408

Contactpersoon

Opdrachtgever Gemeente Utrecht
Contactpersoon

Datum 31-08-2018

Status 1.0

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Ligging en kenmerken plangebied	
1.3	Voorgenomen ingrepen en maatregelen	
2	Methode	7
2.1	Onderzoeksvragen	
2.2	Werkwijze veldonderzoek	
3	Resultaten	9
3.1	Aanwezigheid van de heikikker	
3.2	Functionaliteit plangebied voor de heikikker	
3.3	Aanwezigheid van de rugstreepd	
3.4	Functionaliteit plangebied voor de rugstreepd	
3.5	Overige waarnemingen	
4	Effectenbeoordeling en toetsing	10
4.1	Mogelijke effecten op de heikikker	
4.2	Functionaliteit van het plangebied	
4.3	Mogelijke effecten op de rugstreepd	
4.2	Functionaliteit van het plangebied	
5	Conclusies en aanbevelingen	11
5.1	Conclusies	
5.2	Aanbevelingen	

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de Gemeente Utrecht () is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar heikikker en rugstreepad in een deelgebied in de omgeving van de Strijkviertelplas te Utrecht. Gemeente Utrecht en Tennet zijn als initiatiefnemers voornemens een ondergrondse hoogspanningsleiding aan te leggen in dit deelgebied.

In verband met de voorgenomen ingrepen was een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Daartoe heeft bureau Ruimte voor Advies () een quickscan uitgevoerd (Quickscan soortenbescherming kabeltracé, Strijkviertelplas – oostzijde, 13 april 2017). Uit deze toetsing kwam naar voren dat een mogelijke aanwezigheid van heikikker en rugstreepad niet kon worden uitgesloten en dat potentieel leefgebied van deze zwaarder beschermde soorten aanwezig is in het plangebied.

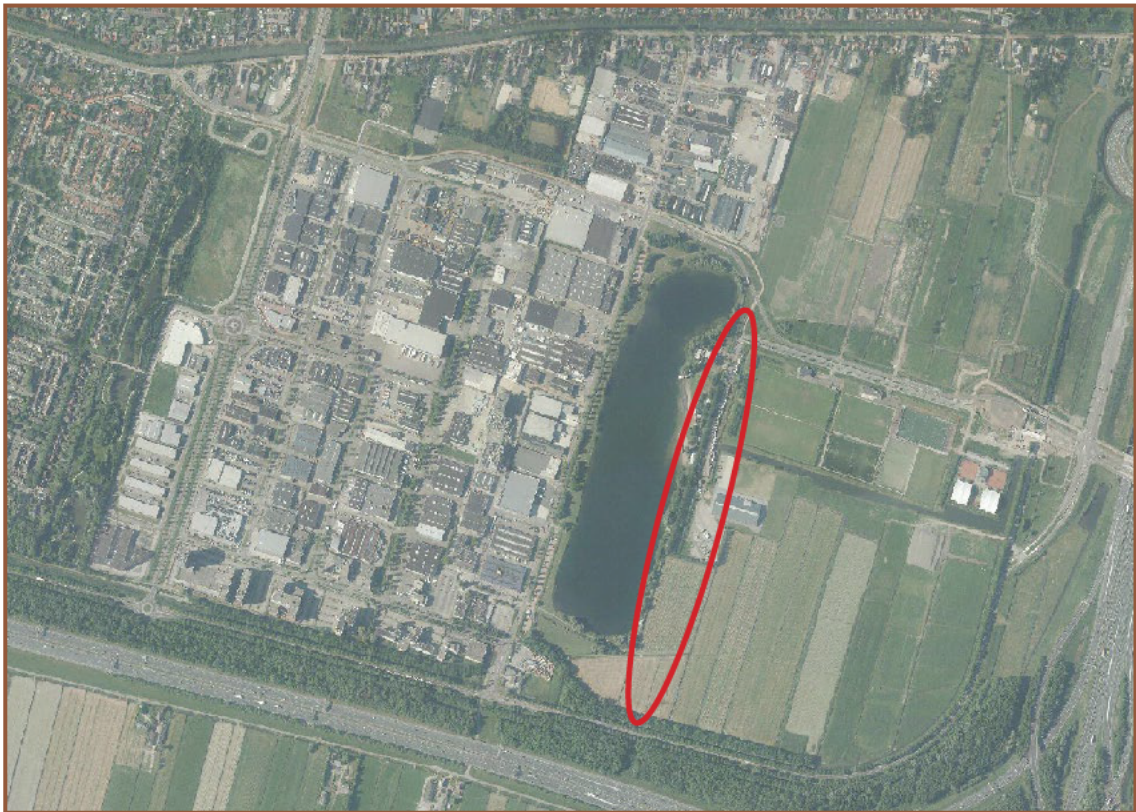
Aanvullend onderzoek naar heikikker en rugstreepad is noodzakelijk om aanwezigheid van deze soorten in het plangebied vast te stellen dan wel uit te sluiten. Tevens dient het aanvullend onderzoek om de aanwezigheid en het gebruik van vaste rust- en voortplantingsplaatsen (functioneel leefgebied) van deze soorten vast te stellen, conform de voor de soort geldende richtlijnen. In dit rapport worden de resultaten van het aanvullend onderzoek en eventuele gevolgen voor het project beschreven.

1.2 Ligging en kenmerken plangebied

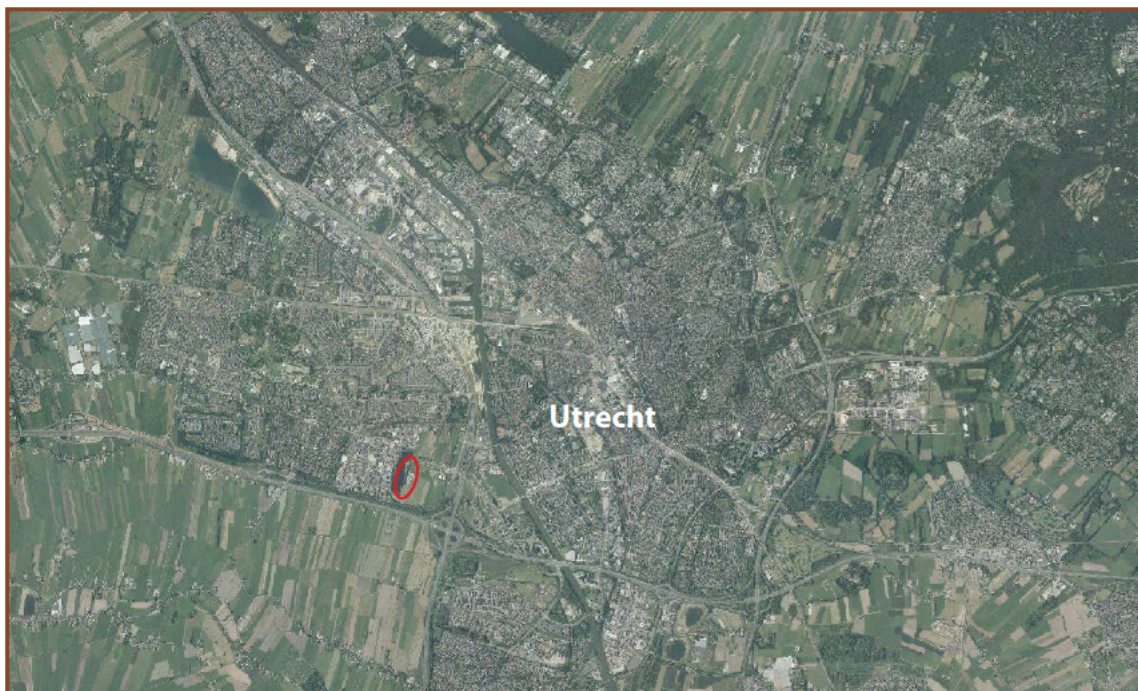
Het plangebied is deels agrarisch (weidegebied, al dan niet in min of meer extensief beheer) en deels stedelijk (omgeving busbaan en manegeterrein). Het bestaat uit jonge bomen, gazon, ruw gras, een watergang met hier en daar natuurlijke oevers en restanten van een commerciële boomgaard (elzensingel en laagstamfruitbomen).

1.3 Voorgenomen ingrepen en maatregelen

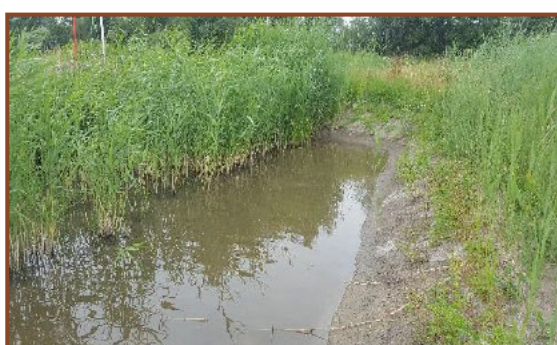
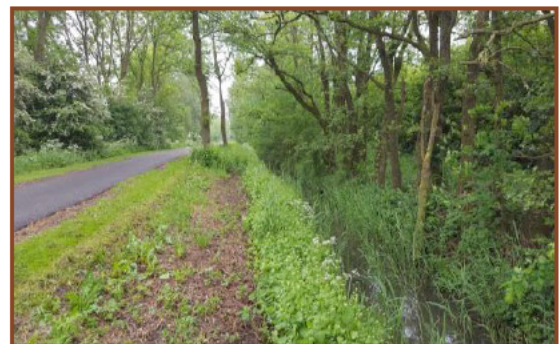
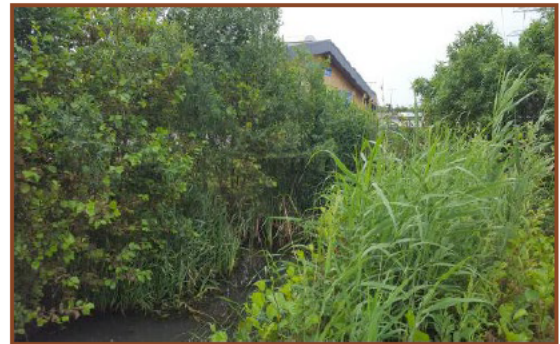
De initiatiefnemers zijn voornemens een hoogspanningsleiding ondergronds aan te leggen. In de meest verregaande variant van de plannen betekent dit het verwijderen van alle bomen en houtopstanden en het (deels) dempen/verleggen van de watergang op het manegeterrein.

Afb. 1.1: Luchtfoto onderzoekslocatie Strijkviertelpas te Utrecht. Bron ondergrond: PDOK luchtfoto 2017.

Afb. 1.2: Luchtfoto onderzoekslocatie uitgezoomd. De locatie is aangegeven met een rode cirkel. Bron ondergrond: PDOK luchtfoto 2017.

Afb. 1.3: Foto-impressie van de onderzoekslocatie Strijkviertelpas te Utrecht

2

METHODE

2.1 Methode

Het aanvullend onderzoek naar de heikikker en de rugstreepdient op de onderstaande vragen antwoord te geven:

- Is de heikikker en/of rugstreepdient aanwezig?
- Welke functie(s) heeft het gebied voor de heikikker en/of rugstreepdient?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten/ingrepen moeten worden uitgevoerd?
- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- en/of verblijfplaatsen behouden?
- Welke mitigerende of compenserende maatregelen dienen er eventueel genomen te worden en is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

2.2 Werkwijze veldonderzoek

Voor het onderzoek is een combinatie van methodes gehanteerd uit de Soortinventarisatieprotocollen voor heikikker en rugstreepdient (Netwerk Groene Bureaus, juli 2017), Kennisdocumenten (BIJ12, juli 2017) en aangevuld met onderdelen uit de Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland (RAVON, 2015).

Het veldonderzoek bestond uit de volgende onderdelen:

- Het gedurende geschikte periodes en tijdens geschikte weersomstandigheden op zicht en door middel van bemonsteren van alle potentieel geschikte voortplantingswateren in het onderzoeksgebied met behulp van een RAVON schepnet vaststellen van ei-snoeren, larven, juvenielen en (sub)adulten van rugstreepdient en larven, juvenielen en (sub)adulten van heikikker;
- Het gedurende geschikte periodes en tijdens geschikte weersomstandigheden op basis van kooractiviteit/roepende mannetjes vaststellen van rugstreepdient in het plangebied;
- Afzoeken van potentieel geschikt landbiotoop (rust-/verblijfplaatsen) van juveniele en (sub)adulte heikikkers en rugstreepdienten binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied.

Vanwege de late opdrachtverstrekking was het niet meer mogelijk om kooractiviteit en ei-klompen van heikikker te inventariseren. Dit is echter ook niet noodzakelijk om deze soort redelijkerwijs, middels een gedragen en maatschappelijk (en juridisch) verantwoorde onderzoeksinspanning uit te sluiten dan wel vast te stellen, aangezien het aantal uitgevoerde veldbezoeken in lijn ligt met het aantal en periodes genoemd in de Soortinventarisatieprotocollen van Netwerk Groene Bureaus en BIJ12.

Datum	Periode	Waarnemingen
10 mei 2018	Ochtend	17° C. / 1-2 Bft / droog, na beperkte regenval / half-bewolkt
14 mei 2018	Avond	22° C. / 0-1 Bft / droog
16 jun 2018	Ochtend/middag	20° C. / 1-2 Bft / droog / half-bewolkt
24 aug 2018	Avond	16° C. / 0-1 Bft / droog, na eerdere regenval

Het veldonderzoek en de analyse van de gegevens zijn uitgevoerd door en onder leiding van de [REDACTED]. Hij is door opleiding, werkervaring, zelfstudie en vrijwilligerswerk voor diverse PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties), waaronder RAVON, gekwalificeerd als 'ecologisch deskundige' op basis van de richtlijnen van RVO voor de door hem uitgevoerde werkzaamheden en beoordelingen. Hij heeft ruim 25 jaar ervaring als ecooloog en heeft een groot aantal onderzoeken en adviezen uitgevoerd voor tal van opdrachtgevers. Tevens is hij werkzaam als senior consultant en docent bij een landelijk bekend opleidingsinstituut met als zwaartepunt de thema's: natuur- en landschapsbeheer, ecologie, inventariseren en monitoren van flora & fauna, groene wetgeving en watermanagement.

3

RESULTATEN

3.1 Aanwezigheid van de heikikker

Tijdens de vier uitgevoerde veldbezoeken zijn geen heikikkers waargenomen in de aanwezige water- en landbiotopen in het onderzoeksgebied.

3.2 Functionaliteit van het plangebied voor de heikikker

Aangezien er tijdens de veldbezoeken geen waarnemingen zijn gedaan van heikikker in zowel de aanwezige water-, als landbiotopen, heeft op grond van dit onderzoek het plangebied geen functie voor deze soort.

3.3 Aanwezigheid van de rugstreeppad

Tijdens de vier uitgevoerde veldbezoeken zijn geen rugstreeppadden waargenomen in de aanwezige potentieel geschikte water- en landbiotopen in het plangebied. Ook zijn geen waarnemingen gedaan van roepende mannetjes. Dit laatste terwijl er op de inventarisatiedata en -tijdstippen elders in de provincie Utrecht wel kooractiviteit is vastgesteld van rugstreeppadden.

3.4 Functionaliteit van het plangebied voor de rugstreeppad

Aangezien er tijdens de veldbezoeken geen waarnemingen zijn gedaan van rugstreeppad in zowel de aanwezige water-, als landbiotopen, heeft op grond van dit onderzoek het plangebied geen functie voor deze soort.

3.5 Overige waarnemingen

Naast allerlei andere (macrofauna) soorten zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen gedaan van kleine watersalamander, bastaardkikker, gewone pad en bruine kikker in verschillende levensstadia (larven, juvenielen en (sub)adulten). Ook zijn onder andere aangetroffen: kleine modderkruiper, tiendoornige stekelbaars, blankvoorn, snoek, Amerikaanse rivierkreeft (spec.), zwartbekgrondel, zeelt en baars.

4

EFFECTENBEOORDELING EN TOETSING

4.1 Mogelijk effecten op de heikikker

Op basis van onderhavig onderzoek kan gesteld worden dat de heikikker niet aanwezig is in het plangebied. Mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op deze soort zijn niet aan de orde.

De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

4.2 Functionaliteit van het plangebied voor de heikikker

Binnen het plangebied zijn geen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en/of verblijfplaatsen aangetroffen van de heikikker. Er is aldus geen sprake van aantasting van de functionaliteit van leefgebieden voor deze soort.

De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

4.3 Mogelijke effecten op de rugstreeppad

Op basis van onderhavig onderzoek kan gesteld worden dat de rugstreeppad niet aanwezig is in het plangebied. Mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op deze soort zijn niet aan de orde.

De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

4.4 Functionaliteit van het plangebied voor de rugstreeppad

Binnen het plangebied zijn geen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en/of verblijfplaatsen aangetroffen van de rugstreeppad. Er is aldus geen sprake van aantasting van de functionaliteit van leefgebieden voor deze soort.

De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

In opdracht van de Gemeente Utrecht () is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar heikikker en rugstreeppad in een deelgebied in de omgeving van de Strijkviertelpas te Utrecht. Gemeente Utrecht en Tennet zijn als initiatiefnemers voornemens een ondergrondse hoogspanningsleiding aan te leggen in dit deelgebied.

5.2 Conclusies

- Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van heikikker en rugstreeppad in het onderzoeksgebied en zijn er tevens geen vaste voortplantingsplaatsen en/of rust- en verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig. Functioneel leefgebied voor beide soorten is binnen het gebied dus afwezig.
- De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig. De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.
- In het plangebied zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen gedaan van kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker. Voor deze soorten beschermde amfibieën geldt in Utrecht een provinciale vrijstelling voor beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen. Het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten is niet aan de orde.

5.2 Aanbeveling

De Nederlandse wetgeving erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Concreet betekent dit dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Bij de aanvang van de uitvoering van het project is het aan te bevelen de 'Zorgplicht' artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming te bespreken en desgewenst ook vast te leggen in een ecologisch werkprotocol.